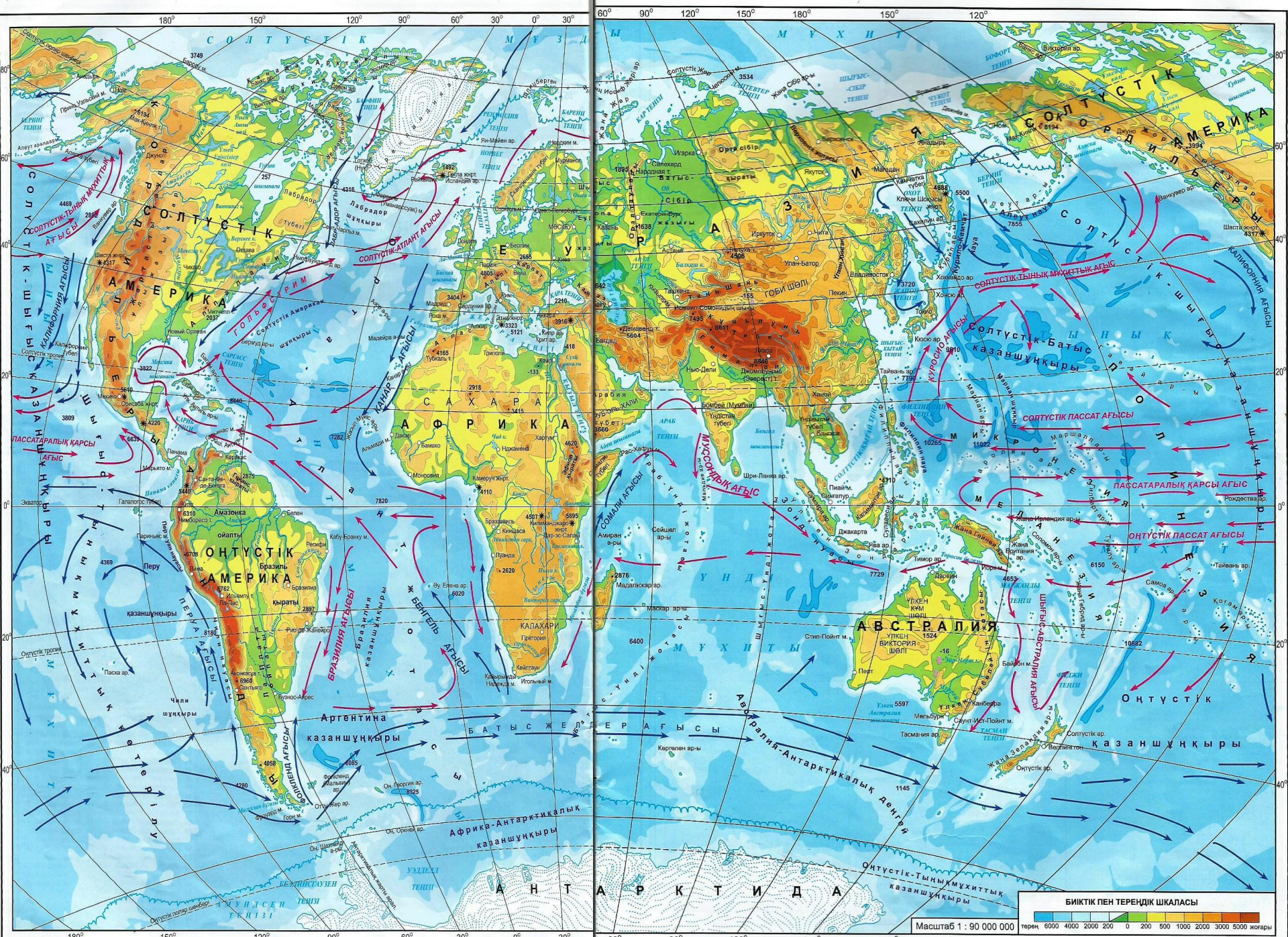

An illustration of an open book with two blank, cream-colored pages. The book has a dark blue cover with light blue corner protectors. A yellow bookmark is visible at the bottom center. The text 'Үй ТАПСЫРМАСЫ' is written in a bold, red, sans-serif font across the center of the pages.

Үй ТАПСЫРМАСЫ

ДҮНИЕ ЖҮЗИНІҢ ФИЗИКАЛЫҚ КАРТАСЫ

Үй тапсырмасы

Сәйкестік тестін қолдану

Антарктиданың ашылуы мен зерттелуіне қай елдің үлесі зор?		Темір, марганец, уран, никель, алмас, алтын, боксит т.б. кездеседі
Африка материгінің теңіз деңгейінен биік жатқан нүктесі мен ең төмен орналасқан нүктесі		Атлант мұхит алабы, Үнді мұхит алабы, Ішкі тұйық алабы
Оңтүстік Американың шығыстағы таулы үстірттерде кездеседі		Аустралия
Жер асты сулары қоры мол. 33 артезиан алабы бар. Мұнда д.ж. ең ірі Үлкен Артезиан алабы орналасқан.		Климанджаро жанартауы мен Ассаль көлі
Африканың өзен алаптары		Ресей ғалымдары

Сабақтың тақырыбы:
Солтүстік Американың
физикалық-географиялық
орны, материк жағалауын
шайып жатқан мұхиттар мен
теңіздер, материктің зерттелуі

МАҚСАТЫ:

Білімділік: Оқушыларға Солтүстік Американың физикалық-географиялық орны, материк жағалауын шайып жатқан мұхиттар мен теңіздер, материктің зерттелу тарихы, жөнінде түсіндіру.

Дамыту: Өз бетінше ізденіспен шығармашылық тұрғыда жұмыс істеуге дағдыландыру. Өз ойларын еркін де сауатты, нақты жеткізу қабілеттерін арттыру.

Тәрбиелік: Жан-жақтылыққа, ізденімпаздыққа баулу, тыңдай және сөйлей білу мәдениетін арттыру.

III. Жаңа сабақ

Солтүстік Америка

Солтүстік Америка жер көлемі жөнінен Еуразия мен Африкадан кейінгі үшінші орын алады, жерінің ауданы 24,2 млн. км². Солтүстік Америка материгі солтүстік жарты шарда арктикалық белдеудегі аралдардан субэкваторлық белдеуге дейін созылып жатыр.

Солтүстік Американың шеткі нүктелері:

Солтүстігінде - Мерчисон.

Оңтүстігінде - Марьято.

Шығысында - Сент Чарльз.

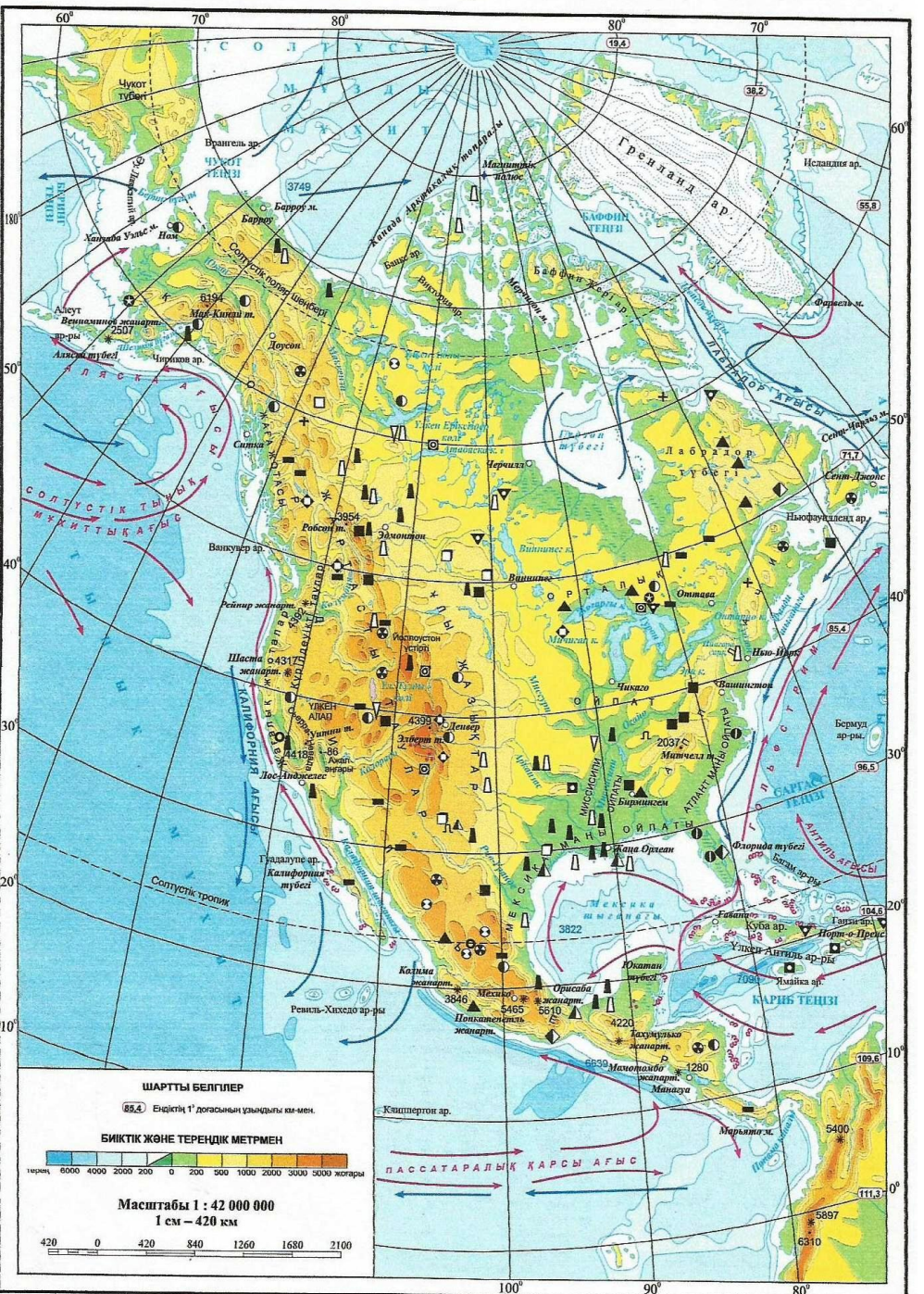
Батысында - Принц Уэльский.

Жағалауларын Солтүстік Мұзды, Атлант, Тынық мұхиттарының сулары шайып жатыр.

Зерттелу тарихы

Солтүстік Америка материгінің оңтүстік жағалауларын Х. Колумб ашты. Кейіннен XVғ. аяғында Дж. Кабот Ньюфаунленд аралдары мен Лабрадор түбегі жағалауын ашты. Ағылшын саяхатшылары Г. Гудзон, А. Маккензи материктің солтүстік және шығыс жағалауларында көптеген жерлерді ашты. В. Беринг пен А. Чириков Аляска жағалауларын зерттеді. Р. Амундсен солтүстік магниттік полюстің орнын ашты.

СОЛТУСТІК АМЕРИКА. Физикалық карта

2. Топтастыру.

Мерчисан
м 71⁰/16 с.е

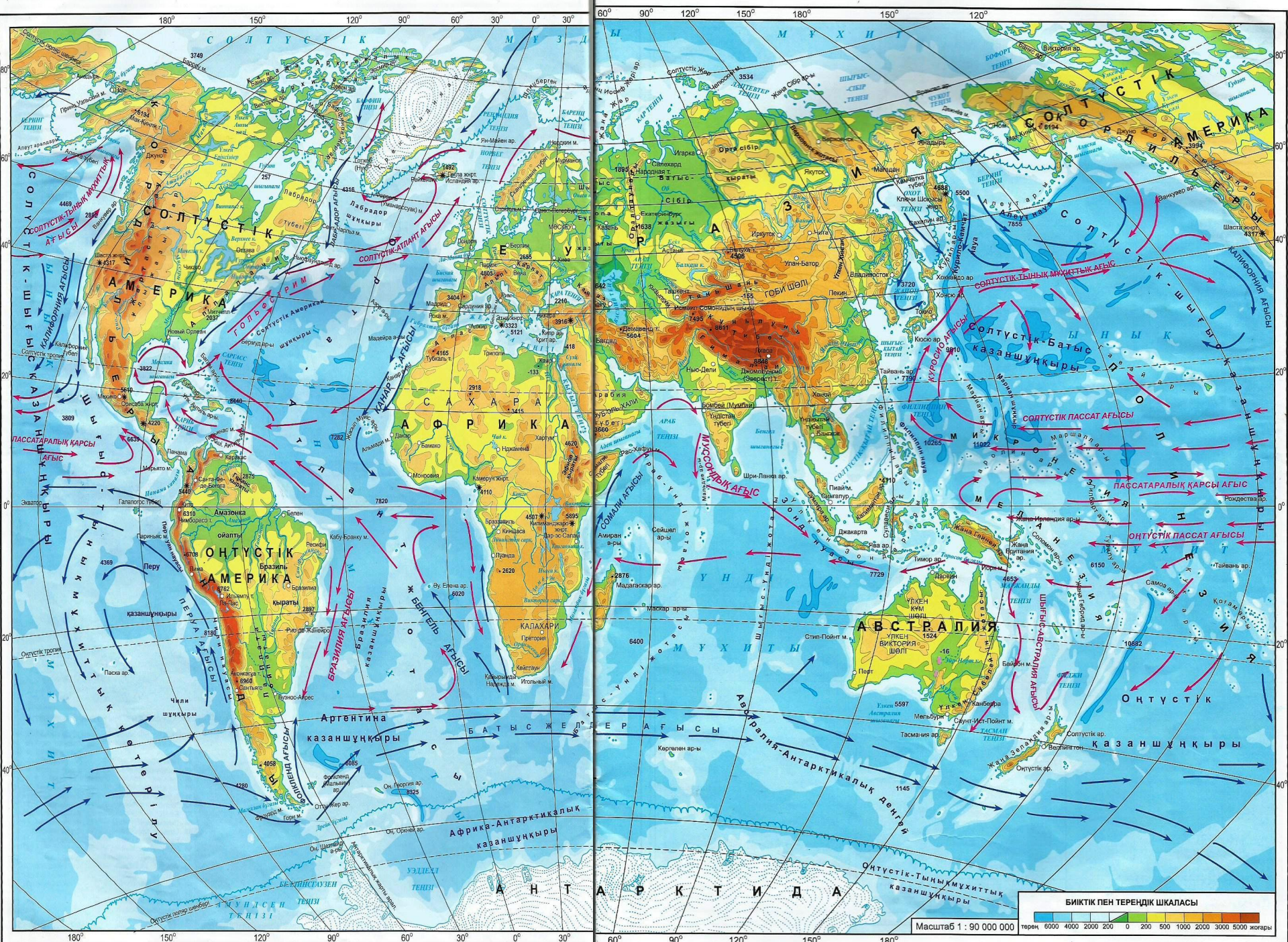
Сан-Чаръз м
55⁰/40 ш.б

**Солт.
Америка
шеткі
нүктелері**

Ханзада
Уэльса
168 б.б

Марьто м
7⁰/12 о.е

ДҮНИЕ ЖҮЗИНІҢ ФИЗИКАЛЫҚ КАРТАСЫ

Ал енді, балалар Солтүстік Америка материгінің табиғат ерекшеліктері келсек.

Дүние жүзіндегі аса ұзын, әрі енді тау жүйесі – **Кордильера**, оның ұзындығы 9000 км-ге жуық, ең енді бөлігі 1600 км-ге тең;

Дүние жүзіндегі ең ұзын жер асты үңгірі – **Флип-Мамонт** Аппалач тауының оңтүстік-шығысында орналасқан, оның ұзындығы 500 км.

Солтүстік Американың теңіз деңгейінен ең биік орналасқан нүктесі – Кордильера тауындағы **Мак-Кинли** шыңы, оның биіктігі **6193 м**:

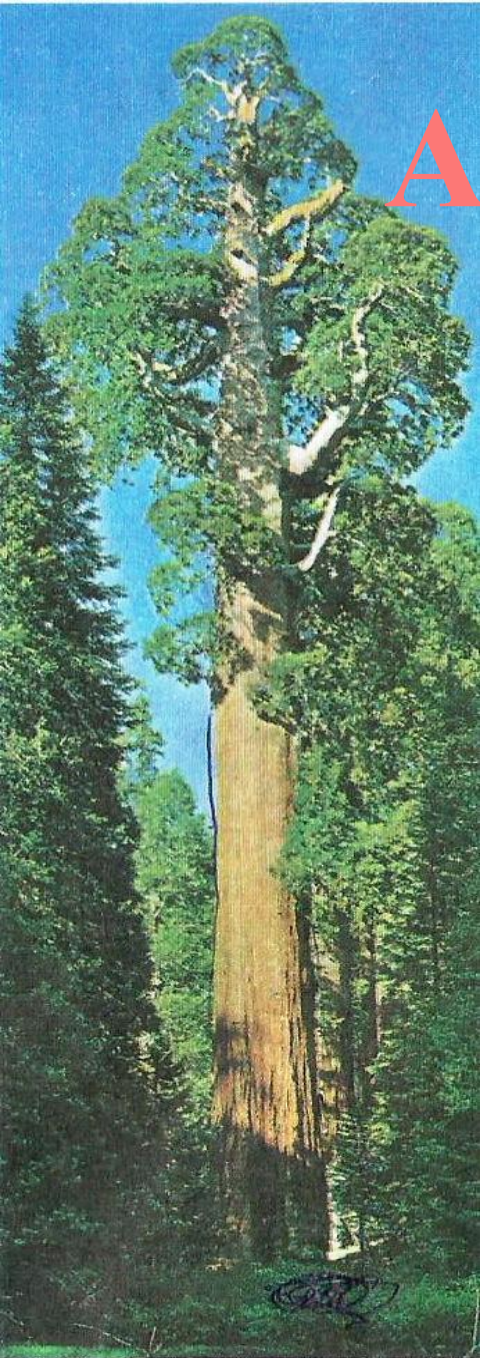
Материктегі ең төмен -86 м, ең ыстық жері (+57°), Өлім аңғары жатыр;

Материктің ең суық жері – Гренландия аралының орталығы, мұнда (-70°) тіркелген:

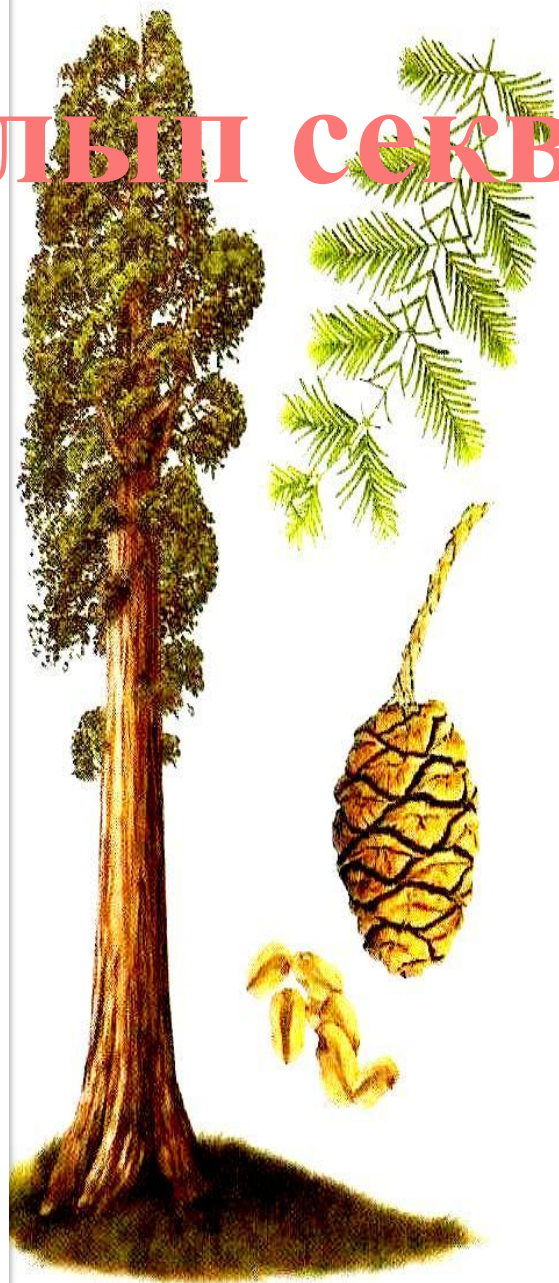

Дүние жүзіндегі ең биік ағаш, биіктігі 12 қабаттық үймен тең және жасы төрт мың жылға дейін жеткен, мәңгі жасыл секвойя, мамонт ағашы өседі

АЛЫП СЕКВОЯ

Алып секвоя.

51-сурет. Секвоя

Ал енді, балалар Солтүстік
Американың жалпы жер көлемін
есептеп шығарып көрейікші! Ол үшін
не істеуіміз керек? Ол үшін біз
мемлекеттердің жер көлемін біліп
алайық.

Материктің мемлекеттері

- Солтүстік Америка мемлекеттері
 - Канада 9976 км
 - АҚШ 9363 км
 - Мексика 1973 км
- Картада нөмірленген мем-тер 2955 км

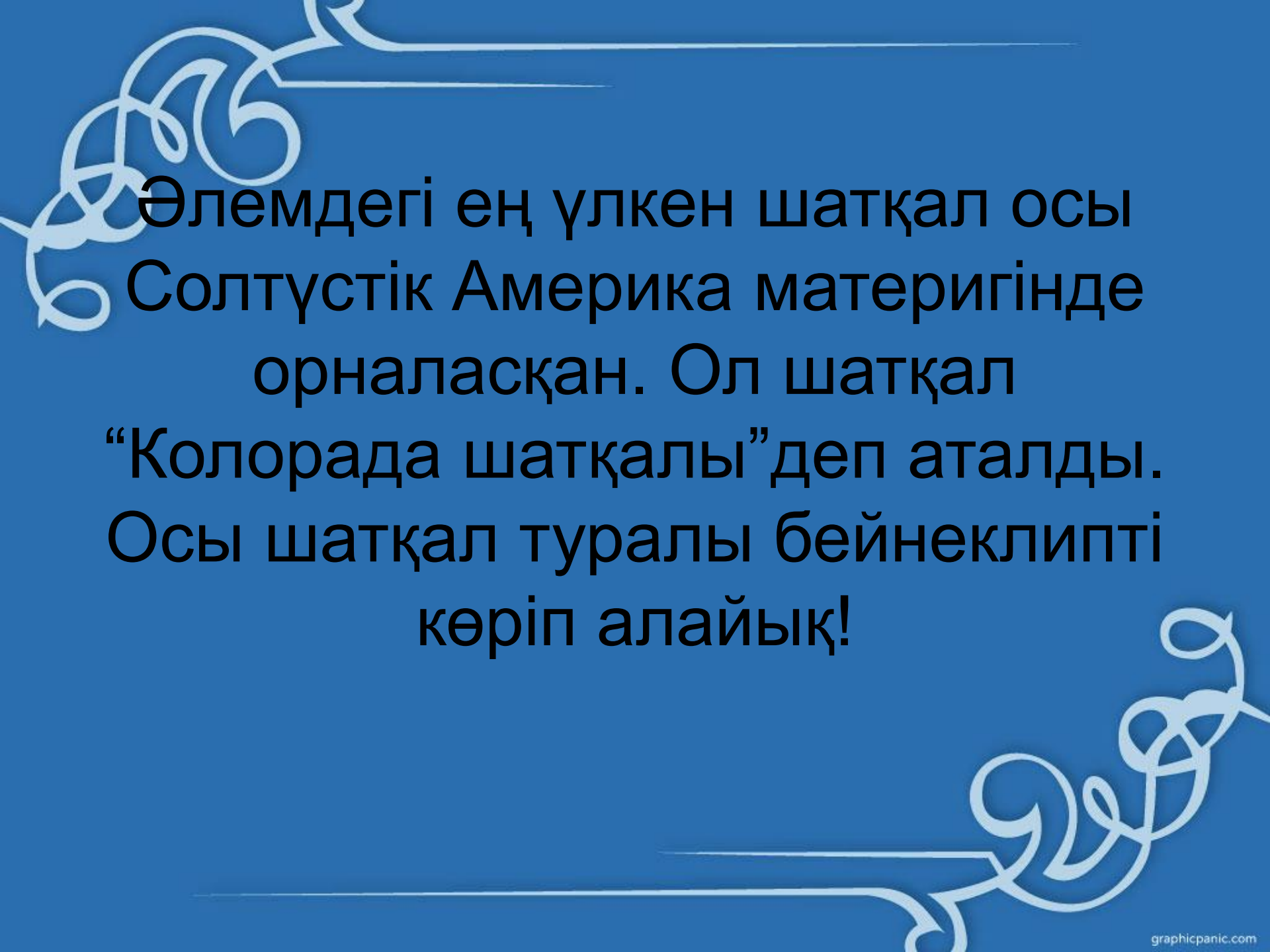
Канада 9976 км + АҚШ 9363 км

+

Мексика 1973 км + Картада
номірленген мемлекеттер 2955

км =

Қанекей балалар есепті
шығарып көрейік! Орнымызда
отырып шығарайық!

Әлемдегі ең үлкен шатқал осы
Солтүстік Америка материгінде
орналасқан. Ол шатқал
“Колорада шатқалы” деп аталды.
Осы шатқал туралы бейнеклипті
көріп алайық!

ҮІ Жаңа сабақты бекіту
Кестемен жұмыс
Материктің ашылу және зерттелу
тарихы

Жылдар	Оқиғалар

Материктің зерттелу тарихы (кестемен жұмыс)

Жыл

Оқиғалар

1492 ж

Христофор Колумб Американы ашқан. Ол Үндістанға апаратын батыс жолды аштым деп ойлағандықтан, мұндағы тұрғылықты халық үндістер деген атау алған.

1497 ж

Васко Да Гама оның башылығымен Үндістанға баратын экспедиция жабдықталған. Сол елден дәмдеуіштер әкелген

X ғ.

Нормандар Гренландияға дейін жетіп, 100 жылдай тұрған

XV ғ.

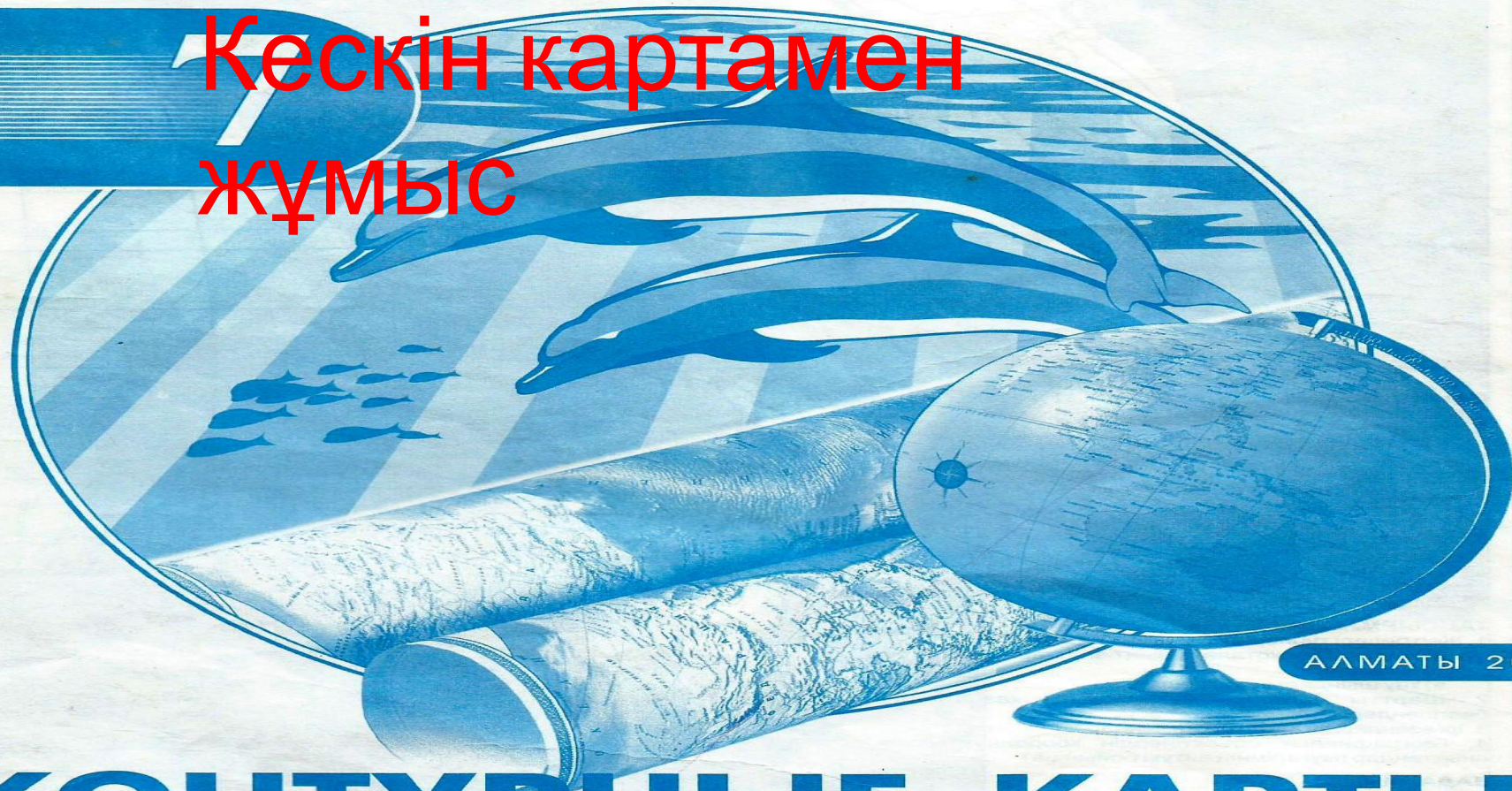
Джон Кабот Ньюфаунленд аралы мен Лабрадор түбегінің жағалауын ашқан

1501 ж.

Америго Веспуччи “ Жаңа дүниенің!” - Американың ашылуына себеп болған “үшінші” саяхат әлемдік даңқ әкелді

**МАТЕРИКТЕР МЕН
МҰХИТТАРДЫҢ
ГЕОГРАФИЯСЫНА АРНАЛҒАН
КЕСКІН КАРТАЛАР**

**Кескін картамен
жұмыс**

АЛМАТЫ 2007

**КОНТУРНЫЕ КАРТЫ
ПО ГЕОГРАФИИ
МАТЕРИКОВ И ОКЕАНОВ**

ҮІІ Қорытындылау, бағалау.

ҮІІІ Үйге тапсырма

Солтүстік Американың
физикалық-географиялық орны,
материк жағалауын шайып жатқан
мұхиттар мен теңіздер, материктің
зерттелуі

Назарларын ызығар рахмет!